

طبعه و محل اداره :

جفال او غلشنده امنیت

صدروغى جوارنده

شکول بقوشندہ

۲۰ نومرو

مکتبه الفتح

صریح

١٣٢٦

سلکمز موافق آثار

جدیه مم المعنونه

قبول اولنور

درج ایدله بن آثار اعاده اولنار

دبیر، فلسفه، علوم، مفروع، ادبیات تاریخ، و سیاست اسلامیه و بالخاصه احوال و شوونه اسلامیه دین و حفته ده به نشر اولنور.

صاحب و مؤسسی:

در سعادت ده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

قیرلەذن مقوا بورو ایله کوندریپرسه سنوی

تاریخ تأسیسی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۱۳۲۶

آبونه بدلى

سنگلکی الق آیانی

۶۰ ۴۰ غروش

۶۰۵ ۴۰۵ روبله

۱۷ ۹ فرانق

طبیعتک کوزللاکلرینى نقشه، بعضاً رسم، شعردن زیاده موفق او لور، فقط، رسملک - مکن دکل - موفق اوله میه جىنى بر خازقا بیان وارسه، ایشته اوده: «کلبك»

بیاض، یشیل، سیاه، صاری او اینجه جك قاندارى: چىندە برمەنكىشە يە آجار ایپىكلە شەمبە... . . .

نقشلى، سوسلو، مور، صارى او اینجه جك قاندارى، دوقونسە كز أزىز، سوز؛ قالىر آوجودىدە كولكەلر... .

تصویر اثيرىسىنى چىزى باشقۇرقت خىالە تصادف اىستىكىزىمى؟ «جىفتىجىلر»، (قورو) نك، (مېلە) نك صحرائى تابولارىنى آكىرىيىور:

روزكار كاير، كوك بوزىق قوجاقلايان تېدىن، يېلمازەلرلە اكىنلىرى او زاقدەكى دىرىمن... .

. . .

حزىن حزىن قولىسى او والرە يايىلىر، چىفتىجىلر كىشىكە دوغان آىدە يايىلىر... . «يېلىزىلر»، «دەكزىلر» دە بىر اثر تېقىس.

. . .

حاصلى، بىك ظريف ورنكىن اينخىلرلە دونانش بو كوجوچك تاج طفولىتى، آوروپانك، كائنانە يايىلان كىسوى خولىاسە عرض ايدەرك: - بىزدەدە ائزلىنى پىرلانىھەلرلە حى ايدن كنج صەتكارلر وار... . دېيە بېلىزىز.

عنان فخرى

يانش محلەلر اعمارى مسائلەسى

- ٢ -

يانش استانبول محلەلرلەن اعمارى مسائلەسى، بعض طرقىلاردا اراضى و قېھى او زوپىنه اقراض معاملاتىنك تسهيل و توسيي اساسە مستند لوایح قانونىنەنڭ تسرىع قانونىتى طلب اىتىرىمىش اولدىقىندىن كچن هفتەنگى مقاالمىدە، عىلاتلاق اراضى ترهىن ايدوب بورجە آقچە آلمىبى مەلکەتلىرىدە قولا يلاشىرىدە جق قانۇنلارك، حالا عنانلى ايمپراطورلىقى اراخىسىنك اكچى چوق قىسىمە مالك و متصرف اولان

جو جىلقى عالىن خطاب ايدن قاج اديبىمۇز، چو جىلقى عالىن تىن ايدن قاج شاعر من وار! پېزىرىدە كىتبىخانەلر ئەنۋەنلىك، پىدرلارك نهایت مايىس نظرلارندە: « عجبا يازى يازانلارك زوجەسى، چو جىلقىرى يوقى؟ » سؤالى او قۇنىور. « اولادىمىي جىسا، بويوتىك اىچۈن تازە سود، صاف ھوا بولويورم؛ فقط كىچىق فكىرىنىڭ جىيد، فورانى صحىھەلر آچامىورم. » سوزلارى ھەر عاقىت اندىش قىلىدىن دو كولىيور... شو عقامت ادبىيەنگى سېبى نەدر؟ بن ئەن ايدىيورمك، - عدم تىزلى - بىر زمانلار چو جىق او لانلار، بويوپىجە چو جىلقە اكىلەمپورلۇ! . . . كتابچىلىر طرفىدىن، منغۇت مقابىلەنە ئادتا جىرا يازدىرىيالان قورو، اعتىادىن ئارى، و نىكسىز مەكتىب كىتابلارندە ايسەھىچىج بىرىقىت خصوصىيە بولۇنە ماز؛ بونلارك ھىچ بىرى دور طفولىتىك رەفيق و سىال فكىر و أملەنە نفوذ ايدە من. چو جىلقە يازاركىن، مقصىد: كوجوملەك، سقۇط اىتەت دکل؛ بالىكىس؛ ياورونك تروتىز روختە قدر يو كىسلەك اىجاب اىدە جىكى تامىليه آكلاشلىسىن، او نك حىاتى كىندى حىاتىزە چىو يەلەنک بىر معرفت اعتقد اول ئەناسىن. [1]

بورادە، تقايىص حكىمەتن بىرىنچەھىز مەجىورز: مەفيداڭلارك مەكافاتلىنلىرى لماسى... بىرچە طلب، بىر آز صافيانە كورونور، لەن، كنج قىلىرى تشىجىع، اي دوشۇنلىرى تەدير نقطە ئەنۋەنلىك، الزم در. بىزدە آقادەمى دە تىشكىل اىتمەس بىلە، معارف ئەنۋەنلىك تەدقىق آثار و ظيفەسىنى درەعەدە اىتمەلى، مەلکەتكەن خصوصىيە انىكشافات فكىرىيەسىلەدە علاقەدار اولمالى؛ نافع كىتابلارك حكىمەتىجە حق انتىازى بولۇنالىدە.

« چو جىق شەرلىرى » نك قىمت ادبىيەنى، قىمت اخلاقىيەنى، مېنى كۆك جىن حىاقىلرلە قرابىت روحىيەدە اظهار اىستىكىيەتى قىدىرى اىچۈن، الکىزدىن دوشۇرمىيە جىككىز ازىك، يالكىز سەرلەنەلەنە بىلە كوز كىزدىرىمك كەفايت ايدر. آچىكىز، « دىن، منظومەسى، عجبا ھانىكى ياورو قلب اونى ازېرلەك: « - بن مىلسەنام! » دىھ حايقىرىيەجق... ھانىكى بابا اونى دېكىلر كىن مەتدار اولمايەجق..

مائى كوكار، يېشىل بىرلەر، شهرلە،

بىزە شرف فيصلادايان بەرلەر،

اويان دىھ اوغۇلدايان قورۇلۇر

دوشۇن، باوروم، بويىرلەدە نەلر وار؟.

اىشته ئىنك: بومبارك مەلکەت،

نەل كېي اونى سودە، خەدمەت ايت...

سکا سلام اى عنانلى بایرانى!

كېم بېلىزىز، بونلارى جىپىلدايان پىنە دوداولر نەدرىن بىر شەقە حزىن و تأثرلە قىزەيەجك، كوكالاردە نە قدر آسىودە حىسلەرلە فدا كارلقلار دۇنمايەجق... آنە كېي آرىلەنمەز بىر ابطەنى تىلىم لىدىز چو جىق آرتق و طنە كۆز يۇماجقىمى؟ باش چوپىرە جىكمى؟

[1] « لوى رانىسبۇن » لە (مضعىتە طفلاڭ) ئامىندە كىارىنىڭ مەدىنسى.

ثانية عرصه‌لرینی شرکته صاتان حریقزده‌لر، او عرصه‌لرینی شرکتک اوزرلرینه انشا ایتدیکی مبانی جدیده ایله برابر، ولو بدی جسته جسته تأدیه اولنسون، اشترا ایدوب، آنا بابدن قالمه ير، ویوردلرینه تکرار صاحب اولا بیله جکلرمی؟

ثالثاً، شرکتک آلدینی عرصه‌لر و شرکتک اوتلر اوستنه یادینی بنالر اسکی صاحبلرینه انتقال ایقزه. کیملرک آلينه کچه جک؟

برنجی سؤالک جوابی ویرمک ایجون، ظن ایدرمک بردقیقه بیله دوشنمه‌یه لزوم یوقدر. صرف ممالک عنانیه‌ده بر سرمایه طوبلانماز. یالغینک ایرتیسی کونی، یامان اما کنک آز مدت طرفندہ انساس‌ییچون، ایجاد ایدن تدایردن بحث ایتمش اولان صدراعظم حضرت‌قلری عیناً شویله بویورمشاردى: «بدی، نز مدت معینه طرفندہ مقسططاً تأدیه ایدلک شرطیله محترق اما کن انساسی ایجون اوروپادن سرمایه تدارک اسبابنے توسل اولنجه‌قدار.» دیمک اویورکه شرکتک نام و عنوانی نه اولورسه اولسنون، سرمایه اوروپادن کله‌جکی ایجون، ماهیتی اوروپالی، اجنی اوله‌حق، و بناء‌علیه استانبولک اکزیاده اسلام یاتاغی اولان مرجان، قوسقہ، آفسرای... و اخ محاله‌لرینک عرصه‌لری، استانبول واک زیاده مسلمان ملکی اولان اراضیسی اوروپالی واجنبی تحت قملک، و تصرفه کچه جک...

واقعاً، حریقزده‌لر اسکی عرصه‌لرینی، اوستلرنده‌کی اولریله برلکده شرکتندن استرداد و تخلیص ایده‌بیلرلر سه، بوته‌لکه موقت برته‌لکه اولش اولور، لکن، عجباً استرداد ایده‌بیلورلرمی؟

اشبو ایکنجه‌ی سؤالک غایت واضح و مدلل جوابی، «طنین» غزنی‌سنه (۱۷ نووز ۱۳۲۷) «پاروس» نام‌مستعار‌یله جدا درین و مفید مقاله‌لر یازان ذات محترم ویربور:

حریقندن مصاب اولانلر بوقدیرده ساده‌جه، پاره ایله ارض ایدلش اوله‌حق هربری آذیجوق بر مبلغ الده ایده‌جک و بونی متعاقب‌حنه‌دن کندیج چکه‌جک. بوباره ایله دها اوذاق هر هانکی بر محله‌ده براو یا پدیره‌حق، یاخود پاره‌منی هر لصل ایسترse صرف واستعمال ایده‌جک، بوکا آرتق کیمسه قاریش‌هه‌ماز و کندیسی ایجون‌ده بوندن صوکرا کیمسه وظیفه ایدنفر.

بویله معامله نتیجه‌سنه مصابین پك زیاده ضرر دیده اولش اولورلره، زیرا بوکون استانبول زمیننک حائز اولدینی قیمت ایله بر قاج شنه صوکره اکتساب ایده‌جکی قیمت ایکی مختلف کیتیر، اکر خانه‌لری محترق اولسه‌ایدی، صاحبلری بر قاج شنه سروزده عرصه‌لرینی دها بهایی یه صانه‌بیلرلر دی. شاید بولانچ ده‌لره بوکون عرصه‌لرینک قیمت حاضره‌لری تسویه ایده‌جک اوولورسه الیه چوق چوق اخر بر محله‌ده او یا پدیره‌حق قدر برباره کپر. استانبولک کوبکنندن بر عرصه‌یه مالک اولق کپی ای بر فرست آتلر ایجون الی الا بد غائب اولور. آتش خانه‌نوز سعادت حالی‌لری عمو و خراب ایتد کدن صوکرا معامله مفروضه‌ده مدار استببالرینی غصب ایتمش اولور.

وارد خاطر اولان برمتالی برای مقایسه ایراد ایدم: بوممال، بلغارستانک پایتخت اولان صوفیه‌در. بو شهر استانبولوف زمان اداره‌سنه طرز جدید بر پلنه توافقاً بعدها انشا اولندی. اسکی خانه‌لرک اصحابی پاره ایله تطمین و تضمین ایدل‌لری. بونلره عرصه‌لرینک و هدم ایدلین خانه‌لرینک بدل نای تسویه ایدل‌لری. فقط بو آدم‌لره صوکرا نه اولدی؟ بونلر اووه‌دن غائب اولدیلر، بونلردن داخل شیرده حالا خانه صاحبی اوله‌رق بالکن بر قاجنه تصادف قابل اوله‌بیلر.

مسلمان و تورک عنصری حقنده اصلاً خیری اولیه‌جفنی اظهار و انباته چالیشمدم. بو سفر، مسأله مذکوره‌یی حل ایدیلمش، یعنی اراضی و قبیه و اموال غیر منقوله‌یه دائر مرحوم حماده باشا و محمود اسعد افندینک لایحه‌لری اکتساب قانونیت ایله‌مش فرض ایده‌رک، صرف محلات محترق‌هه‌نک اعمه‌اری مسئله‌سنه‌نک تدقیقیله اوغر اشه‌جمنم.

یافش محاله‌لرک اعمار ایدیله بیلهم‌سیچون، استانبول مطبوعاتی شمده‌یه قدر، اوچ اصول گوستردی. رسمی منابع‌دن ترشح ایتمش بکثر معلومات و افادات‌ده او اوچ اصولدن خارج بر نی اوکر قدری، اصول نلاهه شویله خلاصه اوئله بیلور:

(۱) یافش محاله‌لرک عرصه‌لرینی کاملاً بشرکته صاغم.. شرکت، اشترا ایتدیکی عرصه‌لر اوستنه اوروپاده اولدینی کی مکمل ویکی طرز‌ده مبانی انشا ایده‌جک، صوکره، بدی یواش یواش، مقسططاً اودنک شرطیله او عرصه و بنالر ایسته‌ینله صاته‌جکر.

(۲) یافش محاله‌لرک عرصه‌لرینی ترهین ایده‌رک بر شرکتندن سرمایه تدارک ایلامک و بوسرمایه ایله عینی و یا غیری شرکته اما کنی ینه طبیعی اوروپا کاری، مکمل بر طرز نویسند! — انشا ایتديرمک بعده بو اما کنی، یا هر عرصه اوزرنده‌کی بنا او عرصه‌نک صاحبیه اولمک شرطیله، یاخود بو شرطه‌رعایت ایدیلمه‌مک اوزره حریقزده‌لره ویرمک. بویله‌جه یکی اووه صاحب اولادلر، خانه‌لرینک بناسی ایجون صرف اولونان باره‌نک، تعبیر دیکرله عرصه و خانه‌لرینی ترهین ایده‌رک بورج آدقاری سرمایه‌نک فالص و رأس‌المالی معین برا اصول داڑه‌سنده، جسته جسته تأدیه‌یه محبور طوتیلا جقلدر.

(۳) حریقزده عائله‌لر بر لشوب، بر اتحاد و تعاده‌با تقسی تائیس ایده‌رک، سرمایه اساسی یافش اولرک عرصه‌لرندن متشکل او باقیه واسطه‌سیله، اما کن محترق‌هه‌یی تکرار انشا ایتديروب، مصارف انسائیه ینه تقسیط تقسیط، اتحاد و تعادن باقه‌سنه اودنک اوزره، اویا پلیمش اعلا، یکی اویله کیروب یر لشتمک. اتحاد و تعادن باقه‌سنه سرمایه‌دارلری بالذات حریقزده‌لر اوله‌جفندن، بو اصولک تطبيق حالنده، باقه‌نک کار و ضرری ده بالطبع اونلره عائد بولنه‌جکر.

یافش محاله‌لرک اعماری ایجون، بوکونه قدر بزم ایشتدیکم، بیلهم‌یکم تصورانک زبده‌سی بونلردن عبارتدر. شمده‌ی بو اوچ اصولی بوربر نظر تدقیق‌دن چیزه‌رک، یافش عائله‌لره نفع و ضررلری درجه‌سنه تقدیرینه صرف‌ذهن ایده‌م.

برنجی اصول، بنم خاطریه، درحال شو سؤالری کتريور: محلات محترق‌هه‌نک پلاني تنظیم اولونوب، سوقاًق، جاده، میدار و سائزه آجل‌قدن صوکره، قالان اراضی بر شرکته صاتیلا جق، اعلا، فقط بو شرکتک سرمایه‌سی تره‌دن کله‌جک، عثمانلیلر آره‌سنه‌یی طوبلانه‌حق، یوقسه اوروپادنی کتیر بولنه‌جک؟ یعنی اسم رسیمیسندن صرف‌نظر، حقیقتده شرکت بر اجنبي شرکتیمی اوله‌حق، بر عثمانلی شرکتیمی؟

«اوله رقد کر اینکدھ او لدیغ «و فه بوکون بیله آنجق ۱۰۰،۰۰۰
نفوس-لى بر شهردر . حالبوج در سعادت میلیونلۇق بر شهردر و پك
پارلاق بر استقبال تجارتی او لان مهم بر لیماندر .

اھتمالکه توراک اھالىنىڭ عقللىرىنى ، تر قىد محرر و ميق كېسوز لرلە
تتحفقات و تزییفاتىدە بولنە جىرقىر اولور . بونلۇك اھىتىي يوقدر لىكىن حرىقىز
دەلر بونجىفو اندۇ محسنات جامعەسىلە را بىر لىنىي بلاقيدو شرط پارە مقابىلى
الدىن چىقارە جق او لور لرسە ايشىه او وقت خالص مجنون لقىنەلا ياق
او لورلر . بولىلە بر حرکتىدە نىچۈن بولنەس-ۋىار ؟ شهرك بىر طرز
جىددىدە قلب و تحويلى اىچۇمى ؟ سرمایه داران بويوزدن میلیونلار
قازا جقلارى اىمجون البتە شهرك بىر شىكل جىددىدە قلبى طرفدارلىقى
«ايىدلر .»

«باروس «ك دىدىكلىرىنىه ، ئىماماً اشتراك اىتدىكىمى بىاندىن باشقە
بر سوز علاوه سنى فضلە بولىورم . بى محترم مقتصدك ، و قايدىن وارقامە
و اقتصادك لا يتغير قوانين بي رحمانىنە مستند صريح و قطعى افاداتى
مكماڭ كوسىتىور كەرصەلر ئىنىي بى دفعەللەرنىن قاچىران قوسقە و آقسراى
سکانى ، او زوالى خفاف احمد افدىلر ، ياغلىقىي فائىق بىكلى ، حاجە
خىدېجە خانلار ، بىردا مەملەتلەرنىڭ يوزىنى كورەمەجىكلىرى ، آنا ، بىباذن
قالمە أو بارقلىنىه تىكرا راصاحب او لامىيە جقلر ، ادرەن قپۇ ، طوب قپۇسى ،
ايوب سەمتلىرىنىه طوغىرى مهاجرتە مجبور قالا جقلردر . ذاتاً آزىزىقى
دقىلە اھرا فە باقىلە جق او لور سە اون او نېش سەندىرى و هەلە ايى اوج
سەندر ، استانبول اراضىيەنىڭ سا-تىلەرنىن و على الخصوص لىماندىن تېلەر
طوغىرى غىر مسلم واجبى عنصرى طرفىدىن فتح واستىلا او لنوب مسلم
عنصرك . متصل ھىرا و خياتىز مەملەتە رجعت والتىجا ايلەمكىدە بولنەدىنى
قولا يىقلە مشاهىدە ايىدە بىلور . بواسېتىلارى اقتصادىنىڭ اك بارزى صفحە
لىرى ، بوکون خواجه پانا ، جفال او غلى و محمود پاشاسەمتلىرىنىدە كۆزە
چارپار . داخلىدە مظەنە كرام مقابرى بولونان عرصەلر كەرەغىر مسلەملەر
فروختى قانون و ياعادتە منزۇع او لدېقىدىن ناشى ، بورالىدە اولرىنىڭ
آلتىدە كى تېبەلر ئىچەلر ئىتابىح اوغرى شەرق ، سوکوب قالدىران
مسلم او صاحبلىرىنىڭ بولنەيغى كەندى قولاقلىرىنىه ايشىتىدم اوج . بش
غىوش قزانە جغم . دىيە بودىرچە عادىلىكلىرى تىزلى ئىلەين ، اجدادىنىڭ
او جاغنى يېباخچى للەر براقوب ، عاطل و مسکىن حيانى بارىنىدىرىمك اىمجون
ساكن مەملەل آرایان مبارك ھەشىرىلىمىز بولىلە كۆز او كىندە طوروب
طورىر كىن ، عرصەلر ئىجنبى قومپانىيەنە صاتىلمىش يىچارە حرىقىزەلر ك
فيتاتى اون دفعە ، بلەك يىكىرى دفعە فيرلامىش اسکى سکنالارنىه بىردا
عودت ايدە بىلەلر ئى ، اولىشلىك تىكرا دىرىلوب دنيا يە كەلەلر ئى
مىستەجىلدر .

بوحالدە او رەھىيە و او زورلىنىھ شەركىتكە بى طرز شىرىن و نوينىدە
يادىنىي اما كىنى كىملەمى صاتىن آله جق ؟ - اجنبىلىن ، غىر مسلم ئەنملىلىن ،
خالصە دنيادە ياشامق اىستەين و ياشامەن بىلەن آدملىرىنىڭ آله جق .
باروس افدىنىڭ تەخلیلاتە مستند تەھيدات عاجزانمەك خلاصەسى

يىكى انشاات پلانى موقع تطبیق واجرا يە وضع او لىغە باشلانىر باشلاغا ئازىقى
صوفىيەدە عرصە فىأتلىرى قولتە ترفة باشلادى .

بواحوال و شرائط قارشۇسىنە اسکى خانە صاحبلىرىنىڭ تەھيدات او له رق
آلدەلىرى اللەرنىدە كى سرمایهلىر اسکى بىرلىنىدە عرصە آماللىرىنىڭ آرتقى كەفايت
ايقىوردى . وابنە الشا-آتى ئۆظامنامە جىبدى خانە الشاسى اىمجون او لەقەجە
آغىر كەفتەر ، وظيفەلە تەھىيل ابلىوردى . او نك اىمجون اصحاب سابقە محلات
خارجىدە يورد ايدەنك مجبورىتىندە قالدىلر .

ايىشە استانبولەدە مەما يە يالكىن عرصە بىلەننىڭ نەدا اعطاسىلە اكتىفا
ايىدە جىك او لور سە عىن حال واقع او له جقدر . يىكى شەرى شەركىنلەر تأسىس
وانشا ايدە جىك ، اھالى ئىقەنلىك بىر يە سككىن جىبدە قاڭ او له جق ، محلات
مەذکورەنك بىتون ماھىت و طبیعت اجتماعيەسى ئاماڭ دىكىشە جىك .

«باروس «افسىدى . دەمۇئىخىر بىر مقالەسىنە ، يە عىن
موضوع انتقال اىدە دىوركە :

«سرمایه دارانك كەندى معاملات مالىيەلەر حسابىنە نقطە نظرلىرى
«في الحقيقة باشقا در . بۇنر سادە جە بۇتون موجىدى يالكىز جە و تىقى ،
«باشقۇسىنە بى شى بىراقامق استىلر . مەترىق خانەلر كەنفاضى اىلە بىراپ
«حرىقىزەلر كەنفاضى دە سېلوب سپور بىلە جىك ؟ يە كەنفاضىن بىلەن
«صاتىلە جق ، ايىشە بىقدەر ! حتى صاحبلىرىنىڭ عرصەلر ئەنلىكىن
«اولكى بىلەلر ئىسویه اىنچىك بىلە لازم كاسە ، بۇنى دە بىر معاونت
«مخصوصە خىر خواهانە ، بى لطف احسان ئال ئالا فرض و قىاس
«ايدە جىكلى ، زىرا شىمىدى اخرا بە حالتە و سا-تىلەق بونجە اراضى
«قارشۇسىنە عرصەلر كەنفاضى بىك آزىز ؟ دىنلىور . ايىشە بوزىكىن
«آدملى دوچار فەر ضرورت او لان زوالى فلا-كىزىدەلر بۇ طرزىدە
«استەزەر ايدە بورلر ، خور نظر ئەباقيورلر . بوعاالتا je-
m'yetet دىكىن باشقە بىلە دىكىن . حکومت بونجە اھالىنىڭ حقوق
و منافعنى فەدا ايدە من .

صوفىيەدە استانبولوف في الحقيقة بولىدە معاملاهە بولنەدى .
«برقىچى سىاسى دوستلىرى او لمق او زىرە بعض اراضى آليورە جىلىرىنى
«صاحب ژوت اىتىدى . چونكە شەرك تەدىيا ئاشاسىدىن مقدم متىو
«مرابى ۲۰ - ۳۰ فرائىقە او لان بىرلىك فەئەنلىكىنى عملەت تەدىلەدىن
«صوکرا ۴۰۰ - ۵۰۰ فرائىقە چىقىدى . محلات بىلەدە دە مترو مىرىبى
«۵۰۵ - ۱ فرائىقە او لان بىرلىك فەئەنلىكى دە ۲۰ - ۳۰ فرائىقى بولدى .
«بۇ عددلەر صورت قطعىيەدە اعتىاد او لە بىلەر : صوفىيەدە ئەلبىلى
«باشلى عرصە معاملاهە جىلىرىدىن بالذات تەھىيە ئەنلىكىنى
«ااسكى عرصە صاحبلىرىنىڭ استفادەدەن محروم ئەلەكلىرى مبالغ جىيم ،
«مدەش بى سرمایه تەشكىل ايدىللىر .

«استانبولەدە عرصە فىئاتلىرىنىڭ ترفى ، طرز جىيد انشاات
«پلاننىڭ تەھىيەنەن صوکرا ، شېھەسىز صوفىيەدە دون او لىيە جق ،
«بالعکس دە ايلە كىيدە جىلدر . شىمىدى ۱۰۰ لىرا قىمت تەقىدیر
«او لە جق بى عرصەسى بولنەن كىمسە ايلەدە بى عرصەنىڭ مەطلقا
«۴۰۰۰ حتى دە زىيادە لىرا قىمتى حاڻى او له جقنى ئۆز اعتبارە آماللىدەر .
«بۇ سیوز اصلا مبالغىيە حمل او ئەماملىدەر . مقام اشتەھادە مثال

تفصیقات . — بر طرفدن روسیه مسلمانلری او زیرینه قوراقلق و یانغین آفتلری صالدیروپ طوری رکن ، دیگر طرفدن ده روس حکومتی مسلمان آره سنہ حرکات سیاسیه وجودی بہانه سیله اصلا آمان ویرمکسزین مسلط اویلور : پیرم ولاپتندہ « ناوزاوا » اعمالات تختانه سنده امام اولان شاکر جان افتدى حمیدی ایله معلم صادق افتدى حمیدی ، تجارت دن میر حیدر حبیب الله ، حبیدالله غفار ، نظام الدین ابراهیم پولیس مأموری غلمان شہیدالله افتدرک خانه لرنده تحریات اجرا اولنوب بالجمله کتب واوراقلری مصادره ایدیامشدر .

﴿ قازان ولاپتندہ کاچیر قریسی امامی عبدالله افتديتک و پچاق قریسیک امامی حنفی افتديتک خانه لرنده دخی تحریات اجرایدیامش و امام افتدریلر توقيف اولونمشلدر .

§ قازاقستانک « سیمی » شهر نده قازاق افکار منور مسی اصحابت مشهور لرنده معلم میر یعقوب افتدى طولو آتک حجره سی ده آرانوب کندیسی توقيف ایدیامشدر . تحریات ده بر چوق پولیس وزاندارمه مأمورلری بولمشلر و تحریات صباحدن تا کیجه یاریسنہ قدر دوام ایتشدر . میر یعقوب افتديتک کتب واوراقی آره سنده مأمورین ضابطه نک الا چوق نظر دقتو جلب ایدن کندی اڑی اولان « اویان قازاق » رساله سیله « قازاقستان » غزنه سنک نسخه لری و قازاقچه « اورنه ک » ، « قرق مصال » ، « طوموج » کتابلری اولمشدر . بو کتاب و رساله لرک جمله سی سانسورک مساعدہ سیله طبع اولونمش آثار دندر . میر یعقوب افتديتک « قازاق » چوچلری ایچون حاضر لامقدہ اولدینی او جنگی جزو فرائت کتابنک مسوده لری ده مصادره اولونمشدر .

﴿ بوبیده ۷۰۰ ز آفشاری زوالی ساعت او نده آلق زاندارمه ایله درت مأمور کلوب برادران بوبی خدمو ملرینک دکانلرینی ، بودروم لرینی ، کتبخانه و مدرسه هری مهر لر مشرلر و فرداسی ینه کلرک ایرتیسی کونی ساعت ۱۲ یه قدر تفتیشات ده بولنشلر در .

مأمورین هرنہ قدر او لجه اولدینی کی شدت کوسته مدیلر سده غایت دققی قتیش ایدوب نور الهدایه ، ژوت فنون ، خط ، المزار ، تاریخ عرب تاریخ قوم ترکی ، بلغار تاریخی ، تو قایف شعری ، عنیز فیضی شعری ، معلومات ، طین ، روح البیان ترکی ، بیان حقیقت ، تنجم حریت ، المؤید ، صراط مستقیم ، مجید غفوری شعری ، مسلمانین غزنه سنک بشنبجی نومرسی و دها سائر بعض کتابلری المشادر . بو فاردن بشقه بر چوق کتابلر دها صور مشادر . قتیش جمعه کونی اولق مناسبیله اهالی امام سیز قالدقلر ندن مع التأسف جمعه نمازی ده قیله ما ، مشادر در

قازاقدر آریو . — روسیه دهک مسلمان قارده شلریمیزه دار یوقاریده موجب تأثیر و تألم خبرلری یازدقدن صوکره کوکلزه فرح و پرہ جلک بر حوالی ده درج ایده م : معلوم در که روسیه تبعه سی مسلمانلرک قسم کلیسی ، آسیای وسطی بوز قیلر نده هنوز بدوى برحیات سورن

شودر : اکر با نامه مدلرک عرضه لری بشرکتہ صائبہ مهرو اولور استانبولک قلباطھی اینبیاره نسلیم ایدیامش اولور .

عرصه لری ترھین ایله سرمایه تدارک ایتك صورتیله و یاخود حریقز دکانک بالذات تأسیس ایله جکاری اتحاد و تعاون باقمه سی و ساطتیله ، یانش محاله لرک اعمماری اصول لرینک تدقیق و محاکمه سی بومقاله نک او ز مسندن دولایی ، هفتھیه تعليق مجبور یشدیدم .

سعفص

شُون

اون ایکی بیک اینجیل !

مسلمان ارناؤد لرک نظر دقتنه :

اون ایکی بیک اینجیل آرناؤد لسانه ترجمه او لنه ق شهر مزده کی بین الملل تجارت مطبعه سنده طبع اولنمشدر . اشبوا اینجیل لک دین عیسویتی تعمیم ایچون باصلدیغنه شبهه یوقدر . مسلمانلرک ناشرلری کوزلرینی آجیسونلار . هله شهر مزده جمعیت علمیه کوزلرینی پایا یوب اویقویه یانه سین . کویلرہ وارنجه یه قدر هر طرف واعظلر کوندرملی ، عیسویتک منع انشارینه چالش ملیدر .

روسیه :

صیاقلر . قوراقلو و یانغینلر . — بو سنه روسیه نک مسلمانلرله مسکون شرق ولاپتار نده فوق العاده صیاقلر حکم سودیور . مثلا بعض یرلر ده درجه حرارت کونش آلتندہ (۴۶) یه جیقیور . حتی بخاراده بر کون درجه حرارت + ۶۳ ی بولش که یازی یا بس و حار اولنگله مشهربخارا ایچون بیله بوصیاقلر پاک نادر و قایعدندر . حرارت بولیه آرتدقجه آرتیور ، یاغمور ایسے هیچ یاغمیور . بونک نتیجه طبیعیه سی قوراقلر اویلور و یانغین چیقیور . اکلاشیلان یانغین بو سنه يالکن استانبوله مخصوص بر آفت دکل ، تورکستان و روسیه شرقی کوی و شهر لری ده متصل یانوب کول اویلور لر و بر چوق مسلمان قارده شلریمیز او رالرده ده او و بار قسر قایلورلر . روسیه مسلمان غزنه لرینک متادیا خبر ویردکاری یانغینلر اینچندہ ، استانبوله اولدینی کی کوننه ایکیشیر پارلایانلری ده وار . کرک قوراقلقدن ، کرک یانغینلر دن حاصل اولان ضرر و زیان مقداری کیتندکه آرتیور و میلیونلرہ بالغ اویلور . هان جناب حق ، هر جهتاه بی بخت اولان مسلمانلرک حالنه آجیسون !